

PRZYMAWIAĆ SIĘ (9) *vb impf*

się (8), się (1).

Pierwsze a pochylone, drugie jasne (w tym w pierwszym 1 r. błędne znakowanie).

inf przymawiać się (3). ◇ *praes* 1 sg przymawiam się (1). ◇ *praet* [3 sg m przymawiał się.] ◇ 3 *pl* subst przymawiały się (1). ◇ *fut* 3 sg m przymawiać się będzie (1). ◇ *con* 3 sg m by się przymawiał (1). ◇ 3 *pl* m *pers* by się przymawiali (1). ◇ *part praes act* przymawiając się (1).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVII(XVIII) w. s.v. przymówić się.

1. *Dopowiadać, dodawać swoją wypowiedź do rozmowy; inferre mentionem, inicere in sermone Cn* (4): *przymawiać się do kogo* (1): ftáray fie też wždy [...] ábyś też między ludźmi nie liedział iáko głucha oponá ná fcieńie/ ábyś fie też y do thego y do owego počciwie przymawiać vmiál *RejZwierc* 112.

[*przymawiać się k czemu czym*: Dozwalamy też Wam, abyście do pa(na) wojewody krakowskiego, jakosmy tu s Wami rozmawiali, jachali, jedno tam będąc więcej słuchać niżli też sna k czemu się wiadomością swą przymawiać raczcie. *ListyPol* II 1549/193.]

Zwrot: »kunszty a śmieszki się przymawiać« = *kokietować* (1): Alludere ad mulierem, Kunšzty á śmieszki fie przimawiać. *Mącz* 199a.

a. *Nawiązywać do zdania rozmówcy [ze zdaniem dopełnieniowym]* (1): Y iabym chciał bydź bogat, ále dármo mi fię Tego chce. (-) Wolnoć było bydź, byś był chciał: teraz Gdy nic niemałz; nie wolnoć. (-) tobie co do tego. (-) Do tego fię przymawiam coś rzekł dopieruczko. Byś był przedtym bogáтым chciał bydź, byłbyś; teraz [!] Pozno iuż tego prágniełz. *CiekPotr* 44.

b. *Wstawiać się za kimś* (1): [*mnich na sądzie bożym mówi*:] A nie tak by mie fnać tefno Gdy by fię ych [świętych] wieczey zełto Czochmy fie ym poruczali Wzdy by fie też przymawiali Albo nas wzdy wyfwiaczali [!] Cochmy dobrego dżałali *RejKup* y6v.

2. *Rozmawiając, dochodzić do porozumienia* (2):

[*przymawiać się do czego*: Tegoż dnia, obrawszy marszałkiem p. Michała Choińskiego, w kole prze[d]niejszych kilkanaście odwotowało dosyć zgodnie do rzeczy się przymawiając *AktaSejmikPozn* 1600/219.]

przymawiać się k(u) czemu (2): Przetoż ku pokoji ktory w łobie nic lżywe⁸⁰ niema przimawiać fie mamy. *BielŻyw* 118; *SarnStat* 1012.

Ze zdaniem dopełnieniowym (1): iż Pánowie Rády Koronné ktemu fie przymawiały: áby fie iuż Vrzędnicy Wielkiego Księstwa Litewłkiego ináčzey nie zwáli áni piáli/ iedno Vrzędniki Koronnémi *SarnStat* 1012.

3. *Dopominać się słowami, starać się coś osiągnąć, otrzymać* (2):

[*przymawiać się o co*: Dolábellá [...] bárzo fię ón [o złoty łańcuch] przymawiał *PlutBBud* K2v.]

przymawiać się czym (1): y czo ynčhego bendzye rozvmyal potrzebnyeyłchego wedlye rzeczi podanya thim lzye przimawycz bedzye abi zamek then bvdowan nyebil. *LibLeg* 11/175.

Ze zdaniem dopełnieniowym (1): *LibLeg* 11/175 *cf* *przymawiać się czym*.

Zwrot: »z bliska [= wprost] [w czym] się przymawiać« (1): powiedz mi to w.m. gdyż Dworna páni krotochwilną rozmową ma vmieć zábáwić/ kiedi do miłości przydzie/ [..] zwłázczá iefliby fie kto w fwey rzeczy z blifká przymawiał/ iáko fie w tey mierze záchowác ma. *Górndworz* Bb8v.

4. *Potwierdzać słowami [czym; ze zdaniem dopełnieniowym] (1) : y dla tego [starzy panowie polscy, tj. panujący] przysięgáią, Pacem inter disidentes manu tenebo do tego przymiérzaiąc y przymawiáiąc fie śwą przypowieścią, iáko y znákiem iábłká [które symbolizuje całość państwa] pokázuią iáwnie, [...]* áby zgodę w Pánu Kryftušie mnożyli, y onę przed oczymá mieli. *SarnStat* 121.

Synonimy: 3. domagać się, upominać się.

Formacje współrdzenne cf MOWIĆ.

Cf PRZYMAWIAJĄCY SIĘ